

Hageja:	Louis Kahni Eesti Sihtasutus registrikood 90010315 Kursi tn 3, 10415 Tallinn e-post: contact@louiskahn.org
Hageja seaduslik esindaja:	Karl Laas , isikukood 37604090226 Louis Kahni Eesti SA juhatuse liige GSM: +372 53 468 213 karl@louiskahn.org
Kostja:	Riigi Tugiteenuste Keskus Registrikood: 70007340 Lõkke 4, 10122, Tallinn Tel. +372 663 8200 info@rtk.ee

HAGIAVALDUS JA AVALDUS HAGI TAGAMISEKS

Hagi ese:

Hagi esitamine enne nõude sissenõutavaks muutumist ning hagiavaldus rahasumma saamiseks.

Hagi hind:

15 044.78 €. (viisteist tuhat nelikümmend neli eurot ja 78 senti)

Hagi hind võib täpsustuda menetluse käigus.

Hageja langetab otsuse nõustumisega kirjaliku menetlusega peale Kostja vastusega tutvumist.

1. Hagi aluseks olevad asjaolud (taust):

- 1.1. **15.04.2022** kuupäevaga on tagasiulatavalt Hageja ja Kostja vahel sõlmitud „TOETUSLEPING Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide kahepoolsete suhete fondi raames makstava toetuse kasutamiseks”, edaspidi **Toetusleping**(Lisa 1), mis on allkirjastatud Kostja esindaja Tiina Sams poolt 21.06.2022 ja Hageja toonase esindaja Ott Rätsep poolt 10.08.2022.
- 1.1.1. Vastavalt Toetuslepingu p. 1.2 määrati Hagejale e. Toetuse saajale kahepoolsete suhete fondi ühiskomitee 10.08.2021 otsuse alusel heaks kiidetud projekti „Estonian - Norwegian Cooperation Towards a Sustainable Architectural Education and Diverse Creative Output“ (edaspidi **Projekt**) elluviimiseks toetust summas 70 000 (seitsekümmend tuhat) eurot.

1.1.2. Vastavalt Toetuslepingu p. 1.3 on projekti elluviimise periood 15.04.2022 kuni 31.12.2024. Projektijuhiks oli vastavalt projektidokumentatsioonile Hageja endine juhatuse liige Ott Rätsep.

1.1.3. Projektis on muuhulgas planeeritud tegevused:

1.1.3.1. Tegevus nr 3. Raamatu "The Nordic Latitudes": tõlkimine, trükiettevalmistus ja trükkimine (312 lehekülge), edaspidi Raamat, Projekti dokumentatsioonis märgitud lõpptähtajaga **31.12.2022**. (Lisa 2.a. – Projekti tegevuste ajakava);

- 1.2. **16.12.2024** Seoses esitamata 2022.a. majandusaasta aruandega, kaasneva ohuga saada registrist kustutatud, ning Hageja nõukogu poolt detsembri alguses avastatud kahtlustega Hageja raamatupidamise ja tehingute õiguspärasel korraldamisel, määravad Hageja asutajad Hageja nõukogu uued liikmed ning uuendavad Hageja nõukogu volitusi.¹ Uus nõukogu täiendab Hageja juhatuse koosseisu, määrates täiendavad juhatuse liikmed Karl Laas ja Valmar Kass. Esialgu endise juhatuse liikme Ott Rätsepa volitusi ei lõpetata.
- 1.3. **24.01.2025** Hageja ja Kostja allkirjastavad projektilepingu pikendamise, mille järgi Projekti lõpptähtajaks on 30.04.2025 (Lisa 3). Antud lepingu pikendamise hetkel ei olnud Hagejale lõplikult teada Projektis esinenud rikkumiste ulatus.
- 1.4. **29.01.2024** Jõustub muudatus Hageja registrikaardil, mille järgi ei ole Ott Rätsep enam Hageja juhatuse liige. Hageja nõukogu vastavasisulise otsuse aluseks on endise juhatuse liikme Ott Rätsepa tegevus Projekti juhtimisel, muuhulgas Projekti asjaolude kohta nõukogule adekvaatse informatsiooni mittejagamine ning alates 16.12.2024 (domeeni louiskahn.org omastamine, Hageja sotsiaalmeedia kontode omastamine, dokumentatsiooni mittejagamine) ning audiitori ülevaates 2022.a. majandusaasta kohta selgeks saanud asjaolud.
- 1.5. **06.02.2025** Hageja esitab registripidajale 2022.a. majandusaasta aruande. Aruande käigus läbiviidud audiitori ülevaatusel käigus saavad selgeks rikkumised SA raamatupidamises, muuhulgas põhjendamatu sularahakassa puudujääk, 2021 aasta majandusaasta aruande lähteandmete ebakorrektnel kajastamine ning endise juhatuse liikme Ott Rätsepa kooskõlastamata tehingud Hageja arvel.
- 1.6. **13.02.2025** Kostja RTK alustab seoses Hagejalt saadud informatsiooniga projektis toimunud rikkumiste kohta järelevalvemenetluse Projekti suhtes (Lisa 4).
- 1.7. **13.02.2025** Hageja juhatuse liige Karl Laas ja nõukogu esimees Ingrid Mald esitavad Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuurile kuriteokaebuse kriminaalmenetluse alustamiseks Hageja endise juhatuse liikme Ott Rätsepa suhtes. Kaebuses on toodud kolm peamist punkti: 1) Ametialane võltsimine; 2) Digitaalsete kanalite omastamine ja Usalduse kuritarvitamine.
- 1.8. **28.02.2025** Prokuratuur alustab vastavalt Hagejalt saadud informatsioonile seoses Projekti juhtimisega ja Hageja raamatupidamises toime pandud rikkumistega kriminaalmenetluse (Kriminaalmenetluse nr 25770000019) (Lisa 5). Vastavalt esitatud kuriteokaebusele on selles kolm peamist teemat: 1) Ametialane võltsimine; 2) Digitaalsete kanalite omastamine ja Usalduse kuritarvitamine. Prokuratuur jätab menetluse alustamata üksnes osas, mis puudutab domeeni louiskahn.org omastamist Hageja endise juhatuse liikme Ott Rätsepa poolt, kuna peab seda episoodi tsiviilvaidluseks.

¹ Vt. Täpsemalt: <https://ariregister.rik.ee/est/company/90010315/Louis-Kahni-Eesti-Sihtasutus>

- 1.9. **07.04.2025** Hageja pöördub ametliku kirjaga Kostja poole vastavalt poolte vahel sõlmitud Toetuslepingu p. 6.4. ettenähtud vaidluste lahendamise korrale – *lahendada vaidlused läbirääkimiste teel ning läbirääkimiste tulemuseta jäämise puhul lahendatakse vaidlused Harju Maakohtus* (Lisa 6).
- 1.10. **17.04.2025** Kostja saadab Hagejale vastuse, millega sisuliselt keeldub täiendavatest läbirääkimistest ning ei nõustu Hageja esitatud seisukohtadega väljamaksete osas. Samuti ei pea Kostja võimalikuks Projekti tähtaja kulgemise peatamist ega pikendamist hoolimata ka Hageja poolt väljatoodud põhjustest, mille alusel on Projekti ajakava veninud otseselt lisaks rikkumistele ja Kostja tegevusest põhjustatuna. Kostja märgib, et pooled on *teinud operatiivset koostööd, toetamaks projekti tegevuste lõpule viimist antud keerulises olukorras, arvestades samas toetusega seotud tingimusi. Mõistame Teie raskusi ajalises kitsikuses projekti edukaks lõpuleviimiseks, ent RTK on käesolevaks hetkeks kasutanud kõiki võimalikke õiguspäraseid võimalusi Teie toetamiseks.*

2. Hagi aluseks olevad asjaolud (Hageja selgitused):

- 2.1. **Avastatud rikkumiste iseloomust.** Hageja on avastanud oma raamatupidamisest, et seoses Projektiga on sõlmitud erinevaid teenuse osutamise lepinguid (kokku 5 tk) Kristiina Kikkasega kokku mahus vähemalt 27 455.15 €. Nimetatud lepingute alusel ei ole ilmselgelt töid tähtaegset teostatud ega neid ka Hagejale vastavalt lepingutele üle antud (vastavalt lepingule ettenähtud igakuised üleandmise ja vastuvõtmise aktid). Esimene selline leping, mille esemeks olid Raamatu tekstide tõlked, sõlmiti 01.06.2022 (Lisa 8, näidisenä, kokku on sarnaseid lepinguid 5 tk). Leping nägi ette (p 1.4.) igakuised maksed tööde aruannete või üleandmise- vastuvõtmise aktide alusel. Vastavaid aruandeid ega töid ei ole tänini Hagejale ega Kostjale esitatud. Raamatu väljaandmisega seotud tööde eest oli Hageja poolt makstud Kristiina Kikkasele ja raha ka Kostja poolt Projekti raames Hagejale välja makstud lõplikult aastal 2023. Samas ei jälginud Kostja kordagi, et Projektijärgne Raamatu väljaandmine oleks pidanud toimuma juba 2022. aasta lõpus. Kostja ei katkestanud väljamakseid ega nõudnud projekti tähtaegadest kinnipidamist, kuigi see on üks tema Lepingujärgseid kohustusi (toetusleping p.1.6). Kuna Kostja oma järelevalvekohustusi nõuetekohaselt ei täitnud ja Projekti või väljamakseid ei peatanud, oli Hageja endisel juhatuse liikmel ka võimalik Hageja nõukogu ees jätta mulje, et tegevused toimuvad plaanipäraselt. Pettuse kahtlus seoses viidatud lepingutega on aluseks nii kriminaalmenetluse alustamisele kui ka Kostja, RTK sisemisele järelevalvele.
- 2.2. **Kostja tegevusest seoses rikkumiste avastamisega.** Hageja on võimalike rikkumiste avastamisest alates (detsember 2024) koheselt ja igakülgsest püüdnud vahetada Kostjaga talle teatavaks saanud informatsiooni. Sellest hoolimata on Kostja esindaja Laura Põldoja ja Projekti doonorriigi esindajana Norra Kuningriigi Suursaatkonna esindaja Piret Marvet kuni veel märts 2025 jätkanud suhtlust Projektis rikkumisi põhjustanud isikutega, aidanud kaasa viivitustele Projekti töö korraldamisel ning asjatutele „lepitusmenetlustele“ ning tekitanud sellega täiendavaid raskusi olukorra lahendamiseks ning Hagejal seatud projekti eesmärkide tähtaegseks saavutamiseks. Vastava tegevuse tulemusena ei ole ka hilinemisega väidetavalt 2022 ja 2023 aastal teostatud töid Hagejale üle antud, mistõttu on Hageja olukorras, kus ta peab nimetatud tööd lühikese ajaga uuesti teostama.
- 2.3. **Hagejal projektis saada olevad vahendid.** Hageja on huvitatud Projekti lõpetamisest ja selle eesmärkide saavutamisest hoolimata vahepeal avastatud võimalikest rikkumistest. Tehniliselt on

projektis jäänud teostada selle tegevus nr 3. Raamatu "The Nordic Latitudes": tõlkimine, trükiettevalmistus ja trükkimine (312 lehekülge), edaspidi Raamat, mille algne lõpptähtaeg oli määratud 31.12.2022. Enamus võimalikke rikkumisi on projektis seotud ka nimetatud Raamatu väljaandmisega seotud töödega, mida ei ole Hagejale üle antud. Märgime et antud asjaolude kohta on võimalik saada ka lõplik ülevaade käimasoleva kriminaalmenetluse (menetluse nr 25770000019) raames.

2.3.1. Projektis toimub vastavalt Toetuslepingule kulude hüvitamine Hagejale selliselt, et projektipõhine toetuse saaja teeb iseseisvalt vastavad kulud ja väljamaksed, mille järel ta esitab kulude hüvitamise taotluse RTK-le. Peale kulude abikõlblikkuse kontrolli kantakse vastavad kulud toetuse saajale (näiteks Hagejale) RTK poolt üle.

2.3.2. Käesoleval hetkel on aga Kostja seoses käimasoleva järelevalvemenetlusega (ja viidates võimalikule tagasimakse nõudele) keeldunud hüvitamast ka neid kulusid, mille osas vaidlust ei ole.

2.3.3. **Projekti raames on väljamaksmata summasid kokku 15 044.78 €** (viisteist tuhat velikümmend neli eurot ja 78 senti). Senini on väljamakseid on tehtud kokku 54 955,22 € ulatuses kogumahust 70 000.- €.

2.4. Arvestades võimalike rikkumistest tulenevate lepingute tühistamiste ja tagasinõuetega võivad väljamaksmisele kuuluvad summad ka edasiselt muutuda ja täieneda.

2.5. Hagi hind võib täpsustada ka seoses sellega, et ka Kostja ei ole oma järelevalvemenetlust lõpuni viinud ning ka Kostjal ei ole selgust tema poolt võimalike õiguste teostamise viiside osas. Samuti ei ole pooled kokku leppinud nõuete esitamist käimasoleva kriminaalmenetluse raames. Selles osas vajavad mõlemad osapooled, nii Hageja kui Kostja, täiendavalt aega, soovitavalt ka läbirääkimisteks.

3. Õiguslik hinnang

3.1. Vastavalt TSMS § 369 võib hagi esitada enne nõude sissenõutavaks muutmist juhul, kui on alust eeldada, et võlgnik kohustust õigel ajal ei täida.

3.2. Arvestades teatavaks saanud asjaoludega, mille raames Kostja on Hagejale kinnitanud (vastus 17.04.2025, Lisa 7), et Projekti tegevused peavad olema lõpetatud 30.04.2025 ning et hoolimata:

3.2.1. Kostja enese läbiviidavast järelevalvemenetlusest, mille tulemused ei ole selgunud ja mille lõplik selginemine ilmselt võtab täiendavat aega ning milleks kulub rohkem kui nädal ja paar päeva;

3.2.2. et Kostja on teadlik käimasolevast kriminaalmenetlusest (menetluse nr 25770000019), mille raames võivad täiendavalt selguda ka temale olulised asjaolud;

3.2.3. et poolte vahel on menetlemisel väljamaksetaotlusi summas 15 044.78 €, mis sisaldab ka summasid, mille abikõlblikkuse osas ei ole poolte vahel vaidlust;

3.2.4. Ning et viivitused Projektis on vähemalt osaliselt tingitud ka Kostja tegevusest või tegevusetusest.

3.3. Arvestades asjaoluga, et Kostja on asunud seisukohale, et väljamaksed Hagejale ei ole võimalikud enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist ja et võimalikud väljamaksed kuuluvad tasaarveldamisele, ei ole tõenäoline, et Kostja täidaks oma kohustusi õigel ajal. Õigeks ajaks saab antud juhul lugeda esimest võimalust.

- 3.4. Seejuures märgib Hageja et käesoleval hetkel tegeleb ta projekti nõuetekohase lõpetamisega ning projekti tegevuse nr.3 ehk Raamatu väljaandmisega, nagu ta on ka Kostjale lubanud. Selleks on Tal hädavajalik kasutada Toetuslepinguga ettenähtud vahendeid. Tulenevalt ka Kostja tegevusest (viivitused menetlemisel, ebapiisav kontroll, kontaktid Hageja endiste juhatuste liikmetega ja nende suuniste jagamine) on Projekti lõpptähtaegadest kinnipidamine oluliselt raskendatud.
- 3.5. Hageja on seisukohal, et kujunenud olukorras on tal õiguslikult kaks alust hagi esitamiseks, mis võivad olla ka alternatiivsed ja/või mille täiendavaks kvalifitseerimiseks palume Kohtu abi:
- 3.5.1. **Vastuvõtuviivitus.** Vastavalt VÕS § 119 määratletakse vastuvõtuviivituse olukord sellisena, kus võlausaldaja „*keeldub õigustamatult kohustuse täitmisest, millela võlgnik ei saa oma kohustust täita, või ei tee võlgniku kohustuse täitmiseks vajalikku muud tegu või koostööd võlgnikuga.*“
- 3.5.1.1. Kostja (kui võlausaldaja) esindajad ei ole teinud koostööd kergendamaks Hageja kui sooritusvõlgniku kohustuste täitmist. Projekti tegevuse 3 alusel, oleks pidanud Raamat olema trükitud 31.12.2022 (Lisa 2.a). Kahjuks on eelnev ilmnenu ka peale esmaste puuduste avastamist projektiga seotud asjaajamises ja vastava informatsiooni jagamist Kostjaga kaks aastat hiljem, alates detsembrist 2024. Hagejaga vajaliku koostöö puudumine on ilmnenu ka olukorras, kus Kostja esindajad on olnud teadlikud sellest, et Hageja endise juhatuse liikme õigusi Hagejat esindada on piiratud või isegi siis, kui ta ei ole enam olnud Hageja juhatuse liige alates 29.01.2025. Hagejal on kujunenud veendumus, et Kostja on andnud ebapädevaid juhiseid nii Kostja endisele juhatuse liikmele kui ka temaga seotud isikutele ning ei ole aidanud kaasa olukorra kiirele lahenumisele.
- 3.5.1.2. Näiteks hoidis Kostja esindaja Laura Pikkoja vastavalt 23.01.2025 saadetud emailile (Lisa 9) üheksa päeva varem Hagejale esitamist temale endise Hageja juhatuse liikme Ott Rätsepa poolt esitatud tõlgete tekste. Märgime seejuures, et nimetatud tõlked oleksid ka fiktiivsete lepingute alusel pidanud olema valmis 01.06.2023 ning lepingujärgsete aktide alusel igakuiselt Hagejale üle antama. Seejuures oli Kostja esindaja Laura Pikkoja ülesanne jälgida Projekti korrektsust ning tähtaegadest kinnipidamist, mille kohaselt oleks Raamat tervikuna pidanud ilmuma 2022. aasta lõpus (vt Lisa 2a).
- 3.5.1.3. Asjaolu, et Kostja esindaja Laura Pikkoja ja doonorriigi esindaja Norra Kuningliku Saatkonna nõunik Piret Marvet on paralleelselt jätkanud Hagejaga koostöö tegemise asemel suhtlust projektiga mitteseotud isikutega (ka ajavahemikul 29.01.2025 kuni umbes märtsi keskpaigani 2025) ning üritanud nende kaudu vahendada väidetavalt varem väidetavalt teostatud töid on tekitanud Hageja jaoks järgneva olukorra:
- 3.5.1.3.1. Esiteks ei ole olnud kindlust kas ja millises kvaliteedis Raamatu tõlked olemas on ja kas neid on võimalik edasiselt kasutada, samuti ei ole see võimaldanud kindlaks teha endise juhatuse liikme poolt toime pandud rikkumisi ja tuvastada, kas tööd on üldse nende lepingujärgsel valmimise ajal olemas olnud;
- 3.5.1.3.2. Projekti tegeliku lõpetamisele suunatud tegevuste asemel (Raamatu väljaandmine) on Hageja pidanud tegelema edastatud ebapädevate tõlgete (Lisas 9) kvaliteedi hindamisega (Lisa 10.b.) ja on kulutanud ka sellele tegevusele

täiendavat aega ja ressursse. Seejuures viimati analüüsis Hageja vastaval kujul esitatud töid 07.03.2025.

3.5.1.3.3. Märgime, et koos esitatud töödega (Lisa 9) on ka Kostja esindajad andnud Hagejale soovitusi esitatud töid „mitte levitada“ või järginud muid asjakohatuid ja ebapädevaid suuniseid, mis on Projekti jätkamise kontekstis tekitanud üksnes segadust.

3.5.1.4. Kostja esindaja Laura Pikkoja ja doonorriigi esindaja Piret Marvet ei ole kahetsusväärsest peale Ott Rätsepa Projektijuhi volituste lõpetamist 23.01.2025 ning peale 29.01.2025 Ott Rätsepa tagasikutsumist Hageja juhatusest kujunenud olukorras õigeaegselt ja objektiivselt osanud hinnata kujunenud olukorda. See on väljendunud erinevates formaatides ka endise juhatuse liikme osalusel kokku kutsutud koosolekutel osalemist ja informatsiooni jagamist projektis asjassepuutumatute isikutega. Hageja jaoks on see tähendanud täiendavat koormust õigusliku olukorra selgitamisel, nagu see väljendub näiteks 13.02.2025 esitatud e-mailis Kostja järelevalve osakonnale ja nimetatud isikutele saadetud e-mailis (Lisa 10.a.). Nimetatud e-kirjas on Hageja sunnitud korduvalt selgitama, kuidas toimub Hageja esindamine ning millised isikud Hageja poolel saavad võtta vastu otsuseid seoses Projekti raames oluliste lepingute sõlmimisega, kaasa arvatud Raamatu väljaandmiseks.

3.5.1.5. Eelnevad tegevused tervikuna on aidanud kaasa vastuvõtuviivitusele vastava olukorra kujunemisele.

3.5.2. **Hea usu põhimõte.** VÕS § 6 lg 1 sätestab, et „*võlausaldaja ja võlgnik peavad teineteise suhtes käituma hea usu põhimõttest lähtuvalt*“. Lg 2 täpsustab: „*Võlasuhte ei kohaldata seadusest, tavast või tehingust tulenevat, kui see oleks hea usu põhimõttest lähtuvalt vastuvõtmatu.*“

3.5.2.1. Hageja ülesandeks Projektis on ettenähtud tegevuste (Lisa 2.a.) elluviimine ning seeläbi projekti eesmärkide saavutamine. Vastavalt Toetuslepingule (Lisa 1) ja selles sätestatud õigusraamistikule on Kostja ülesandeks Projektis järelevalve teostamine vastavalt doonorriikide ja Eesti Vabariigi vahel kokkulepitule vastavuses Eesti Vabariigi õigusaktidega ning Projektis ettenähtud abikõlblike kulude osas väljamaksete tegemine vastavalt projekti eelarvele (Lisa 2.b).

3.5.2.2. Hageja juhib tähelepanu, et projektis on puudulik järelevalve kestnud aastaid. Projekt kinnitati tagasiulatuvalt alates 15.04.2022, tegelik otsus Projekti heakskiitmiseks tehti 10.08.2021. Üheks Projekti heakskiitmise eelduseks on majandusaasta aruannete osas esitamise võlgade puudumine. Projekti kestvuse ajal oli Hageja võlgu majandusaasta aruande 2022.a. eest kokku rohkem kui 1,5 aastat, mis ei takistanud Kostjal Hagejale jätkuvalt väljamakseid tegemast. Samal ajal välditi majandusaasta aruannete mittekoostamisega ka audiitori ülevaatust Hageja juhatuse tegevuse suhtes. Majandusaasta aruannete mitteesitamise ja seetõttu audiitorkontrolli puudumise abil vältis Hageja endine juhatuse liige oma varasemate rikkumiste ilmsikstulekut. Seetõttu ei olnud järelevalvet võimalik teostada ka Hageja nõukogul. Tänapäevaks on audiitori ülevaatuse tulemusena selgunud (2022 a. ülevaatus), et 2021.a. majandusaasta aruandes, mis esitati endise juhatuse liikme poolt registripidajale

09.06.2022, on olulises määras esitatud valeinformatsiooni, mis on muuhulgas olnud aluseks kuriteokaebusele Hageja endise juhatuse liikme tegevuse suhtes.

3.5.2.3. Järelevalve oli kestvalt puudulik ka Projekti raames alates 2022 aasta juunist Kristiina Kikkasega sõlmitud lepingute igakuiselt esitatud maksetaotluste alusel tehtud väljamaksete osas. Märkime, et kokku on Kostja teinud Hageja endise juhatuse liikme taotluste alusel Projektis 7 väljamakset. Nendest 6-s sisalduvad ka väljamaksed Kristiina Kikkasega sõlmitud lepingute eest. Väljamaksed jagunevad järgnevalt:

- 1) 2022 aastal tegi Kostja 2 väljamakset kogusummas 9 659.- €;
- 2) 2023 aastal tegi Kostja 2 väljamakset kogusummas 13 521.- € ja
- 3) 2024 aastal tegi Kostja 3 väljamakset kogusummas 31 772.-€.

Märkimisväärne on, et esimene väljamakse tehti Hagejale Kostja poolt kuupäeval 09.06.2022. Samal päeval esitas Hageja endine juhatuse liige äriregistrile võltsimiskahtlusega majandusaasta aruande. Kostja poolt esimese väljamakse tegemise päeval ei olnud projekt veel ka ametlikult kinnitatud, isegi mitte tagasiulatuvalt.

Nimetatud Kristiina Kikkasega sõlmitud lepingud (vt. Lisa 8), mille esemeks on erinevate tööde (sealhulgas Raamatu tõlketööd) teostamine, nägid ette tööde igakuise üleandmise aktide alusel (vt. Lisa 8, p.1.4). Esmane väljamakse tehti lepingu (Lisa 8) alusel Kristiina Kikkasele juba päev pärast lepingu sõlmimist 02.06.2022, summas 500.- €. Kostja esindajates see asjaolu kahtlusi ei äratanud. Vastava lepingulise kohustuse üle (esitada aruanded ja anda töö üle) väljamaksete tegemisel Kostja poolt kontroll puudus. Sisuliselt oli ka esmase väljamakse puhul tegemist ettemaksuga, mis ei ole Projekti reeglite kohaselt lubatud. Samuti ei ole kontrollitud ettemaksude lubatavust ja lepingu olemasolu OÜ TuliHänd puhul tehtud väljamaksega summas 2000.- €, mis tehti (projekti reeglites lubamatu) ettemaksuna 29.11.2024, teenuse eest, mille osutamise kohta ei esitatud lepingut ja mille tellimiseks ei võetud alternatiivseid pakkumisi. Selliselt on võimalike kuritarvituste summa (mis võib Kostja otsuse alusel kuulda tagasimaksele kasvanud ligi 30 000.- €-ni.

3.5.2.4. Kuna Kostja on teinud aastate kaupa väljamakseid ilma lepingujärgseid akte ja tööde üleandmist küsimata, ei ole mingit kindlust, et vastavad tööd (Raamatu tõlke tekstid, nende toimetatud tuleml) oleksid üldse lepingutes ettenähtud aegadel valminud või olemas olnud. Antud seisukohta toetavad asjaolud:

- 1) Hageja endine esindaja on sõlminud lepingu (Kristiina Kikkas) sisuliselt enesega seotud isikuga, kelle operatiivsed kontaktandmed lepingus puuduvad, kellega ei ole võimalik saada ühendust ja kellega on suhtluskanal ilmselt ainult hageja endisel juhatuse liikmel Ott Rätsepal.
- 2) Kristiina Kikkasega sõlmitud lepingud on ülepingutatud rahalises mahus ja juriidiliselt ebapädevad ning lepingute sõnastus ei vasta oletatavale lepingute eesmärkidele.
- 3) Ka peale muudatusi Hageja nõukogus ja juhatuses 16.12.2024 ei ole Hageja endine juhatuse liige Ott Rätsep, hoolimata korduvatest nõudmistest, kahe kuu jooksul Hageja nõukogule vastavaid töid üle andnud, üleandmisakte või tööde vahe-etappe esitanud.

- 4) Hageja raamatupidamisdokumentatsioonis või muudes dokumentides (nagu ka Projekti materjalides) puuduvad igasugused viited sellele, et Hageja endine juhatuse liige Ott Rätsep ja Kristiina Kikkas oleksid omavahel alates 01.06.2022 mingeid töid üle andnud või tööde osas informatsiooni vahetanud.
- 5) Hageja endise esindaja Ott Rätsepa ja Arkansas University Press infovahetus (Raamatu varaliste autoriõiguste hoidja) e-maili teel on sisuliselt sügavalt katkendlik ning selles on suhtlusauk vahemikus 29.06.2022 kuni 03.12.2024. See näitab, et Raamatu projektiga ei liigutud vahepealsel ajal sisuliselt üldse edasi.
- 6) Peale Hageja ja ka Kostja esindajate poolt esitatud nõudeid tööde üleandmiseks on Hageja endine esindaja Ott Rätsep teinud kättesaadavaks sisuliselt äärmiselt ebakvaliteetse lõpptulemuse, mis viitab sellele, et üle on antud kiiruga ja ilmselt suures osas masintõlke abil valminud materjal.
- 7) Hageja nõukogule ei ole edastatud sisuliselt alates 2022 aastast mitte mingisugust informatsiooni lepingupartnerite ega projektis tehtavate tõlketööde seisude kohta. Kõnealune fakt tööde valmimise aja kohta selgitatakse kriminaalmenetluse raames (Lisa 5). Vastava menetluse raames selgitatakse ka Ott Rätsepa ja Kristiina Kikkase vaheline seotus. Kuna Projektis ühtegi olulist tähtaega ei järgitud, tähtaegade üle järelevalvet eiteostatud – Raamatu valmimine oli ette nähtud 31.12.2022), kontrolli maksete üle ei teostatud ning väljamakseid ei peatatud, ei olnud Hagejal ka võimalik avastada juhatuse liikme poolt toime pandud rikkumisi või täiendavat sisemist järelevalvet teha.

3.5.2.5. Projektis toimepandud rikkumised on avastatud Hageja uue nõukogu koosseisu ja juhatuse poolt, kes on olnud igati proaktiivne info jagamisel ka Kostjaga. Hageja on rakendanud kõiki talle kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid, muuhulgas esitanud leitud rikkumiste tõttu ka kuriteokaebuse, mille on prokuratuur võtnud menetlusse ning millise menetluse tulemustele on ka Kostjal võimalik edasiselt tugineda. Nimetatud asjaoludest on ka Kostja teadlik, nagu nähtub ka Kostja vastusest Hagejale 17.04.2025 (Lisa 7).

3.5.2.6. Eelnevast tulenevalt oleks käesoleval hetkel ebaproportsionaalne ja hea usu põhimõttega tugevas vastuolus olev olukord, kus Kostja asjakohase järelevalve puudumine on Hagejat oluliselt kahjustatud ning samas nõutakse Hagejalt Projektis ettenähtud tegevuse 3 (Raamatu väljaandmine, vt Lisa 2.a.) teostamist 4 kuu jooksul paralleelselt erinevate rikkumismenetlustes osalemisega ja ka eelnevas osas kirjeldatud vastuvõtuviivituse olukorras. Sealjuures keeldudes edasistest maksetest viidates vajadusele nende tasaarveldamiseks. Selline olukord ei võimaldaks Hagejal edukalt projekti lõpetada. Arvestada tuleks seejuures ka Kostja tegevust ebapädevate juhiste andmisel Hageja endisele juhatuse liikmele või temaga seotud isikutele (Kristiina Kikkas, OÜ Tulihänd esindaja Martin Pedanik jt.), mis ei ole aidanud Projektis adekvaatsete lahenduste leidmisele kaasa, vaid on pigem tinginud täiendava ajakulu.

3.5.2.7. Hea usu põhimõttega on vastuolus ka asjaolu, et Kostja on ennetavalt keeldunud väljamaksete tegemisest ka kulude osas, mille abikõlblikkuse osas vaidlus puudub. Ettekääne, et seda ei saa teha, kuna planeeritakse esitada tagasinõue ei ole asjakohane. Esiteks meil puudub teadmine, millises ajaraamis vastavad nõuded võidakse kostja poolt esitada. See tekitaks Hageja jaoks olukorra, kus ta peab lõpetama

Projektis ettenähtud tegevused omamata selleks piisavaid rahalisi vahendeid, mis olid pooltevahelises Toetuslepingus projekti eesmärkide täitmiseks ette nähtud.

- 3.6. Hageja on teinud kostjale ettepaneku täiendavate läbirääkimiste pidamiseks lisaks Projekti lõpptähtaja pikendamisele või menetluste ajaks mõistlikule peatamisele ka võimalike tagasinõudemenetlustega seotud muude õiguslike küsimuste lahendamiseks, nagu näiteks ühine nõuete esitamine tegelike rikkumiste põhjustajate vastu ja poolte huvide ühine kaitsmine ka kriminaalmenetluses. Kahjuks on Kostja kõik vastavasisulised Hageja ettepanekud tagasi lükanud ega ole üles näidanud ka valmisolekut vastavateks läbirääkimisteks. Selliselt ei näe Kostja oma õiguste kaitseks muud võimalust kui hagiavalduse esitamine.

4. Hageja seisukohad ja taotlused:

- 4.1. Arvestades eelnevat ning ennekõike tuginedes asjaolule, et Hageja ja Kostja vahel on projektis Hagejale väljamaksmata summasid kokku kokku 15 044.78 €;
- 4.2. Arvestades, et Kostja on asunud paljasõnaliselt seisukohale, et tal ei ole võimalik Projekti lõpptähtaega muuta ega tähtaja kulgemist peatada ka hoolimata käimasolevatest menetlustest (järelevalve ja kriminaalmenetlus);
- 4.3. Arvestades, et Hageja on teinud endast kõik oma õiguste kaitsel ning Kostja informeerimisel kujunenud õiguslikust olukorrast ning tuginedes hea usu ja vastuvõtuviivituse põhimõtetele on kohane projektis arvestada täiendava ajakuluga,

Tulenevalt eelnevast palume Kohtul vastavalt TSMS § 369, § 445 lg 1, VÕS § 119 ja § 6:

- 1. Välja mõista kostjalt hageja kasuks 15 044.78 €;**
 - 1.2. Määrata otsuse täitmise kord TsMS § 445 lg 1 järgi selliselt, et rahasumma makstakse välja tingimusel, et hageja on teinud või tellinud Projektis ettenähtud tööd ja esitanud vastavad arved ja/või muud kuludokumendid.**
- 1. Hageja kohtukulud jätta Kostja kanda.**
- 2. Hageja esitab oma seisukoha nõusoleku kohta asja lahendamiseks kirjalikus menetluses peale Kostja võimalike seisukohtadega tutvumist.**
- 3. Hageja ei vaja menetluses tõlgi abi.**

Lisade nimekiri on toodud Hagi tagamise avalduse lõpus ühtsena hagiavalduse ja hagi tagamise avalduse kohta.

Lugupidamisega,

Karl Laas

Hageja seaduslik esindaja, Louis Kahn Eesti SA juhatuse liige karl@louiskahn.org;

53 468 213

AVALDUS HAGI TAGAMISEKS

Hageja on hagiavaldukes taotlenud Kostjal Toetuslepingu alusel Projektis ettenähtud tegevuste eest välja maksmata summat 15 044.78 €.

Hagi tagamine on vajalik, kuna hagi tagamata jätmisel on tõenäoline, et Kostja ei soorita Hagejale Toetuslepingus ettenähtud abikõlblike makseid, põhjendades seda Toetuslepingu lõpptähtaja saabumisega ja võimatusega kanda vastavad kulud doonorriikide Norra ja EMP poolt ettenähtud vahenditest. Juhul kui Projekt lõpetatakse ning vastavad toimingud ja osapoolte informeerimine viidaks lõpule ei oleks Kostjal enam vahendeid Hagi nõuetekohaseks täitmiseks. Kohtuotsuse täitmine muutuks sellega seoses võimatuks.

Märgime, et vastavalt hagiavaldukes esitatule on Kostja olulisel määral aidanud kaasa Projekti lõpptähtaegade võimalikule lükkumisele ja riski alla sattumisele.

Tuginedes TSMS § 377 palume Hagi tagada, sest on alust arvata, et tagamata jätmise võib raskendada kohtuotsuse täitmist või selle võimatuks teha. Vastavalt sama § lg 3 võib tagada ka hagi, milles on esitatud tulevane või tingimuslik nõue.

Kostja on oma vastuses Hagejale 17.04.2025 selgelt väljendanud seisukohta, et tal ei ole võimalik hoolimata käimasolevatest menetlustest peatada ega pikendada menetluste toimumise ajaks (kriminaalmenetlus, järelevalvemenetlus) projekti lõpptähtaega. Samuti on kostja sisuliselt tagasi lükanud Hageja väited selle kohta, et projektitähtaegade venimine ja rikkumised on vähemalt osaliselt põhjustatud ka Kostja tegevusest ja tegevusetusest.

Hageja märgib, et ta on huvitatud projekti nõuetekohasest lõpetamisest. Seda ka hoolimata sellest, et Kostja tegevus on seda oluliselt raskendanud. Projekti nõuetekohaseks lõpetamiseks peavad Kostja seisukoha järgi olema kõik abikõlblikud kulud tehtud ja esitatud makseasutusele hiljemalt 30.04.2025.a. Nimetatud tähtaja järgimine ei pruugi enam olla kõikides Raamatu väljaandmisega seotud tegevustes võimalik.

Vastavalt TSMS § 378 lg 1 p 3 on üheks hagi tagamise abinõuks kostjal teatud tehingute ja toimingute tegemise keelamine.

Käesoleval juhul võimaldab Kostjal toimingute keelamine, mis on suunatud Projekti lõpetamisele, täita kõige efektiivsemalt asjas tehtavat kohtuotsust.

Hageja on Hagiavaldukes selgitanud, et ta on alustanud täiendavaid töid, mis on suunatud Projektis ettenähtud Raamatu väljaandmisele ja on ka sõlminud vastavad lepingud. Vastavate lepingute täitmiseaga on aga osaliselt ka Kostja tegevuse tulemusena tekkinud risk, et kõiki töid ei ole võimalik teostada Projekti abikõlblikkuse perioodil ja/või et kõiki töid ei ole võimalik sellel perioodil arveldada.

Hagi tagamine väljapakutud viisil – Kostjal projekti lõpetamisele suunatud toimingute keelamine – kaitseb mõlema osapoolte huve piisavalt proportsionaalselt ning tagab ka olukorra, kus Kostjal on võimalik kohtuotsuse alusel väljamaksed teha, sattumata vastuollu Projektis kehtestatud reeglitega. Samuti on

sellisel viisil hagi tagamine kooskõlas ka hea usu põhimõttega, arvestades Hageja panust Projektis asetleidnud rikkumiste tuvastamisse ja nendest ka Kostja informeerimist.

Kuna hagi tagamise raames ei ole võimalik kolmanda isiku (Norra EMP finantsmehhanismide ühiskomitee) kohustamine toiminguteks või tehingu tingimuste määramiseks ja arvestades, et projektide tingimused määratakse doonorriikide ühiskomitee poolt, siis on võimalik hagi tagamiseks kohustada üksnes Kostjat.

Tulenevalt eelnevast, ja tuginedes TSMS § 377 lg 1,3 ja TSMS § 378 lg 1 p 3 ja 10 palume hagi tagamiseks:

- 1. Vastavalt TSMS § 378 lg 1 p 3 keelata hagi tagamise korras Kostjal toimingud, mis on seotud Projekti lõpetamisega, aruandluse esitamiseks projekti doonorpartneritele või ükskõik millisele kontrollkomiteele, mille sisuks on Projekti „Estonian - Norwegian Cooperation Towards a Sustainable Architectural Education and Diverse Creative Output“ (Projekt nr 20142021.1.01.22-0022):**
 - a. Projekti lõpetatuks lugemine;**
 - b. Projekti osas lõppkokkuvõtete tegemine;**
 - c. Projekti lõpetamise või selle eesmärgiga seoses ükskõik milliste muude tahteavalduste tegemine ja Projekti doonoritele või muudele järelevalveorganitele.**

Lugupidamisega,

Karl Laas

Hageja seaduslik esindaja, Louis Kahn Eesti SA juhatuse liige karl@louiskahn.org;
53 468 213

LISAD (nii Hagiavaldus kui ka :

1. 15.04.2022 Toetusleping;
2. a. Projekti tegevused planeerituna projekti esitamisel 21.04.2025; E-toetus keskkond - module_6.0.9-29;
b. Projekti eelarve ja väljamaksed 21.04.2025; E-toetus keskkond - module_6.0.9-29;
3. 15.04.2022 Toetuslepingu tähtaja esialgne muutmine , fail: 11.1-32510-1 24.01.2025 Lepingu muutmine; tähtaja pikendamine;
4. 13.02.2025 RTK poolt Projekti suhtes Järelevalvemenetluse algatamise teade - Email (02_03_2025_13_01);
5. 28.02.2025 Prokuratuuri teade kriminaalmenetluse alustamise kohta;
6. 07.04.2025 Hageja kiri kostjale RTK-le vaidluse lahendamiseks läbirääkimiste teel;
7. 17.04.2025 Kostja, RTK vastus Hageja 07.04.2025 kirjale;
8. 01.06.2022 sõlmitud leping Kristiina Kikkasega – näidis;
9. 23.01.2025 RTK esindaja Laura Pikkoja kiri Hageja nõukogu esimehele;
10. a. 13.02.2025 Hageja kiri Kostja järelevalve esindajale seoses Projekti kontaktisikutega ja lepingutega;
b. 13.02.2025 Kommentaarid 23.01.2025 esitatud tõlkele Raamatu osas - Eve Tarm.